

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 019416 17 Uvp
Banja Luka, 22.05.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Duške Mutić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi tužioca K.b. B. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 09.08.2016. godine, tužene Uprave, u predmetu uspostave katastra nepokretnosti, odlučujući o zahtjevu zainteresovanih lica „M.I. d.o.o. M, i M.M. iz M., koje zastupa punomoćnik G.M. advokat iz B., odlučujući o zahtjevu zainteresovanih lica za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 019416 16 U od 05.10.2017. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 22.05.2019. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 019416 16 U od 05.10.2017. godine preinačava, tako da se tužba odbija kao neosnovana.

Obavezuje se tužilac da zainteresovanim licima nadoknadi troškove postupka u iznosu od 1.316,25 KM, u roku od 30 dana od dana prijema ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obrazloženje

Pobijanom presudom uvažena je tužba podnesena protiv osporenog akta bliže označenog u uvodu ove presude, kojim je tužena odbacila zahtjev tužioca za pojedinačno izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima i utvrđivanje prava na nepokretnostima upisanim u p.l. broj 478 k.o. M.1 na ime M.M. sa 1/1 dijela, jer podnosilac zahtjeva nema svojstvo stranke u postupku.

Uvaženje tužbe sud je obrazložio razlozima suda da je osporeni akt nezakonit, jer je donesen pogrešnim tumačenjem odredbe člana 38. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07 i 50/10 - u daljem tekstu: ZOUP), u vezi sa odredbom člana 79. Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 6/12, 110/16 i 62/18 - u daljem tekstu: Zakon o premjeru i katastru), iz kojih odredaba je tužena izvela nepravilan zaključak da tužilac nema svojstvo stranke, odnosno da nije aktivno legitimisan za podnošenje zahtjeva za pojedinačno izlaganje nepokretnosti u korist M.M. iz M., iako iz podataka upravnog spisa proizilazi da on kao tražilac izvršenja kod Osnovnog suda u M.G. vodi izvršni postupak protiv M“.I.“d.o.o., M. i M.M. kao izvršenika, radi naplate duga prodajom ovih nepokretnosti, a u okviru kojeg izvršnog postupka je od strane Okružnog suda u B. odlukom broj 75 0 I 027023 15 Gž od 04.11.2015. godine potvrđeno rješenje kojim je odbijen prigovor izvršenika izjavljen protiv rješenja o izvršenju, te je od strane Osnovnog suda u M. tužilac dopisom pozvan da podnese predmetni zahtjev za upis nepokretnosti u odgovarajuće javne evidencije, pod prijetnjom obustave izvršnog postupka. Obrazlažući odluku sud je iznio stav da je tužena odlučujući kao u osporenom aktu izgubila iz vida sadržaj odredbe člana 129. Zakona o premjeru i katastru koja decidno propisuje da su stranke u postupku upisa: a) lice u čiju korist se odlučuje o upisu, b) upisani prethodnik i v) svako lice koje ima pravni interes u postupku upisa, a iz čega

je jasno da aktivna legitimacija tužioca za podnošenje zahtjeva za pojedinačno izlaganje nepokretnosti u korist M.M. nije upitna.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje pobijane presude (u daljem tekstu: zahtjev) zainteresovana lica pobijaju njenu zakonitost zbog pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu iznose da je nižestepeni sud nezakonito postupio kada je poništio osporeni akt od 09.08.2016. godine, koji je zasnovan na pravilnom tumačenju tužene da iz odredbe člana 79. Zakona o premjeru i katastru proizilazi da tužilac nema aktivnu legitimaciju za podnošenje zahtjeva za pojedinačno izlaganje nepokretnosti zainteresovanih lica, odnosno da bi mogao da učestvuje u tom upravnom postupku u svojstvu uzgredne stranke, ali samo pod uslovom da je postupak pokrenut po zahtjevu lica upisanog kao imaoca prava u evidencijama, a što ovdje nije slučaj. Ukazuje da je neosnovano pozivanje tužioca na odluku Okružnog suda u B. broj 75 0 I 027023 15 Gž od 04.11.2015. godine, koje je podržao nižestepeni sud, pri čemu je tumačenje Okružnog suda dato u toj odluci suprotno tumačenju iznesenom u drugoj odluci tog suda broj 75 0 I 023690 15 Gž od 13.10.2015. godine, koja se odnosi na istog izvršenika M.M. i iste nepokretnosti, u vezi sa kojim je takođe pokrenut izvršni postupak na osnovu ugovora o hipoteci, a zbog kojih različitih stavova su zainteresovana lica podnijela Osnovnog sudu u M. prijedlog za rješavanje spornog pravnog pitanja. Ovo je sve nižestepeni sud izgubio iz vida, iznoseći stav da je za konkretan slučaj relevantna odredbe člana 129. Zakona o premjeru i katastru, pri čemu se ne uzima u obzir činjenica da tužilac nije izvršio upis hipoteke u javne registre, te da je zaključenjem ugovora o hipoteci, a sa saznanjem da se u katastar ne može upisati hipoteka, postupao nesavjesno. Zbog ovog je upitan stav suda da je tužilac stranka u ovom upravnom postupku, koji status bi eventualno imao u slučaju da je upisao hipoteku u javnu evidenciju, a što nije učinio, zbog čega ne postoji mogućnost da ostvari pravnu zaštitu u okviru ovog postupka. Konačno predlažu sudu da zahtjev uvaži i pobijanu presudu preinači na način da tužbu odbije kao neosnovanu, a postavili su zahtjev za nadoknadom troškova ovog postupka koji se odnosi na sastav zahtjeva od strane advokata u ukupnom iznosu od 1.316,25 KM.

Tužena u odgovoru na zahtjev iznosi da ostaje kod navoda datih u obrazloženju osporenog akta.

Tužilac u odgovoru na zahtjev iznosi da je isti podnijelo neovlašćeno lice „M.“ d.o.o. M. koje nema, niti je trebalo imati svojstvo zainteresovanog lica u ovom upravnom sporu u smislu odredbe člana 13. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), pa zahtjev treba odbaciti, jer se upravni postupak vodio po zahtjevu za pojedinačno izlaganje nepokretnosti upisanih u p.l. broj 478 k.o. M.1 na imenu M.M. sa 1/1 dijela, pa samo to fizičko lice može imati svojstvo zainteresovanog lica u ovom upravnom sporu. Dalje iznosi da je zahtjev neosnovan, jer je pobijanom presudom jasno i u skladu sa zakonom utvrđeno da tužilac ima pravni interes za podnošenje zahtjeva za pojedinačno izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima i utvrđivanje prava na nepokretnostima upisanim u p.l. broj 478 k.o. M.1 na ime M.M., što je bila suština tužbe i pobijane presude, zbog čega ostali navodi iz zahtjeva izlaze iz okvira ovog postupka i nisu relevantni. Legitimacija tužioca kao stranke u ovom upravnom postupku proizilazi iz odredbe člana 113. Zakona o izvršnom postupku na osnovu koje je tužiocu naloženo podnošenje predmetnog zahtjeva u skladu sa rješenjem Okružnog suda u B. broj 75 0 I 027023 15 Gž od 04.11.2015. godine i dopisom Osnovnog suda u M. Pored navedenog legitimacija tužioca proizilazi iz odredaba člana 38. i 39. ZOUP, pri čemu član 79. Zakona o premjeru i katastru propisuje postupanje organa u postupku, a ne definiše ko ima ili nema legitimaciju za pokretanje postupka izlaganja. Zbog svega iznesenog predlaže sudu da zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovore na zahtjev, pobijanu presudu, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Prije svega treba ukazati da nije osnovan prigovor tužioca da je predmetni zahtjev za vanredno preispitivanje podnesen od strane neovlašćenog lica „M.I“ d.o.o. M., koje privredno društvo je pored M.M. nižestepeni sud uključio u upravni spor iz razloga što oba ta lica imaju status izvršenika u postupku koji se vodi kod Osnovnog suda u M., te su oba i dostavila zajednički odgovor na tužbu u upravnom sporu. Okolnost što je prilikom pisanja zahtjeva punomoćnik u uvodu omaškom ispustio da navede M.M. kao podnosioca, nije od uticaja, jer iz sadržaja samog zahtjeva nesporno proizilazi da isti podnose oba zainteresovana lica „M.I“ d.o.o. M. i M.M.

Dakle, u pogledu prednjeg je nižestepeni sud pravilno postupio, te nije bilo, odnosno nema osnova da se predmetni zahtjev odbaci kao izjavljen od neovlašćenog lica u smislu odredbe člana 38. stav 1. ZUS, kako to tužilac pogrešno smatra. Osim što je dozvoljen, zahtjev zainteresovanih lica je i osnovan, jer pravilno ukazuje na to da je pobijana presuda donesena pogrešnom primjenom materijalnog prava. Ovo stoga što je istom nižestepeni sud poništio osporeni akt tužene od 09.08.2016. godine, koji je i po stavu ovog suda zakonit iz razloga koje je dala tužena u obrazloženju istog.

U razmatranju predmetne upravne stvari, treba imati u vidu važnu okolnost da se svojstvo stranke u upravnom postupku ne može steći i ne stiče samo pozivom na odredbu člana 38. ZOUP kao opšteg procesnog zakona, jer stranačko ovlašćenje mora da proističe iz materijalnog zakona kojim je regulisana predmetna upravna oblast, a u konkretnom slučaju je to Zakon o premjeru i katastru, iz čijih odredbi na koje se pozvala tužena, proizilazi da u upravnom postupku pojedinačnog izlaganja nepokretnosti upisanih u p.l. 478 k.o. M.G. na ime M.M., tužilac nema svojstvo stanke, odnosno nije aktivno legitimisan za pokretanje tog upravnog postupka.

Naime, odredbom člana 71. stav 2. Zakona o premjeru i katastru propisano je da se katastar nepokretnosti osniva za cijelu katastarsku opštinu, dok je stavom 3. (koji je bio na snazi u vrijeme odlučivanja tužene i suda) bilo propisano da se izuzetno od stava 2. katastar nepokretnosti može osnovati za dio katastarske opštine, a najmanje za jednu parcelu na osnovu odluke Uprave, stav 5. iste odredbe propisuje da se katastar nepokretnosti osniva u postupku izlaganja na javni uvid podataka o nepokretnostima i utvrđivanja prava na nepokretnostima, koji postupak shodno stavu 6. sprovodi Komisija za izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima i utvrđivanja prava na nepokretnostima, dok je odredbom člana 79. stav 1. istog zakona propisano da Komisija svakom pravnom ili fizičkom licu za koje su prikupljeni podaci i adrese za čije se nepokretnosti vrši izlaganje, najkasnije osam dana prije izlaganja podataka, upućuje poziv da u označeno vrijeme dođe u radnu prostoriju komisije i da donese sve isprave koje služe kao dokaz o pravima na nepokretnostima, a stavom 2. istog člana je propisano da se uz poziv prilaže popisni list ili kopija posjedovnog lista, iz čega proizilazi da se izlaganje vrši na nepokretnostima svakog fizičkog ili pravnog lica za koje su prikupljeni podaci da raspolažu pravima na nepokretnostima.

Shodno sadržaju ovih odredaba, pravilni su zaključci tužene da tužilac u konkretnom postupku izlaganja na javni uvid podataka o nepokretnostima i uspostavljanja katastra nepokretnosti nema svojstvo stranke, odnosno da aktivnu legitimaciju za podnošenje zahtjeva za pojedinačno izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima i uspostavu katastra nepokretnosti (koje više ne postoji, jer je član 71. stav 3. Zakona o premjeru i katastru brisan članom 12. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o premjeru i katastru objavljenim u

„Službenom glasniku Republike Srpske“ broj 62/18), ima samo ono lice koje ima upisano odgovarajuće imovinsko pravo u posjedovnom listu ili drugim ispravama koje služe kao dokaz o pravu na nepokretnosti, a to je u ovom slučaju M.M.

Tumačenje suda da aktivna legitimacija tužioca za podnošenje konkretnog zahtjeva za pojedinačno izlaganje, odnosno za svojstvo stranke u ovom upravnom postupku nesporno proizilazi iz odredbe člana 129. Zakona o premjeru i katastru, nije pravilno. Navedena odredba propisuje da su stranke u postupku upisa: a) lice u čiju korist se odlučuje o upisu, b) upisani prethodnik i v) svako lice koje ima pravni interes u postupku upisa, sa naglaskom na tome da se radi o postupku upisa, a ne o postupku osnivanja katastra nepokretnosti, konkretno se odnosi na upis promjena na nepokretnostima i stvarnim pravima na njima, na temelju isprava kojima se stiču prava, a što reguliše odredba člana 128. istog zakona.

Kod takvog stanja stvari, a kako je nižestepeni sud pobijanom presudom pogrešnim tumačenjem materijalnog prava zaključio da je osporeni akt nezakonit, proizilazi da su se ostvarili razlozi njene nezakonnosti predviđeni odredbom člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev zainteresovanih lica uvažava i pobijana presuda preinačava na način da se tužba odbija kao neosnovana, na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Odluka o troškovima spora iz stava 2. izreke presude se zasniva na odredbi člana 49. i 49a. stav 1. ZUS, u vezi sa odredbom članom 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03 - 61/13), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48. ZUS, s obzirom na to da je tužilac izgubio spor, a zainteresovana lica su postavila opredjeljen zahtjev za nadoknadu troškova. Troškovnikom dostavljenim uz zahtjev potražuje se trošak sastava zahtjeva za vanredno preispitivanje od strane advokata sa paušalom i PDV u ukupnom iznosu sa 1.316,25 KM, koji iznos je postavljen u skladu sa Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/05 - u daljem tekstu: Tarifa). Naime, Tarifnim brojem 3. je propisano da se za sastav pravnog lijeka advokatu priznaje 450 bodova, dok trošak na ime paušalne nagrade prema Tarifnom broju 12. Tarife iznosi 112,50 bodova, što ukupno daje 562,50 bodova. Na osnovu člana 14. Tarife vrijednost boda iznosi 2,00 KM, slijedom čega je sud zainteresovanim licima na ime troškova zastupanja od strane advokata (sastav zahtjeva sa paušalom) priznao 1.125,00 KM, kojem iznosu se dodaje trošak PDV shodno članu 6. Tarife u iznosu 191,25 KM, što konačno daje 1.316,25 KM, koliko je i dosuđeno stavom 2. izreke ove presude.

Zapisničar
Duška Mutić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podračić